

VAJDÁCSKAI REF. EG.
Jel: 2:10.
LELKÉSZI HIVAT.

AZ ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1930. ÉVI ÁPRILIS HÓ 29.-ÉN
SÁROSPATAKON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA PÉTER

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1930.

AZ
ALSÓZEMPLÉNI REF. EGYHÁZMEGYE 1930. ÉVI ÁPRILIS
29 ÉN, SÁROSPATAKON TARTOTT RENDES GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Kiss Ernő
esperes

Meczner Béla
gondnok

elnöklete alatt:

Éles István
Forgács Gyula
Hegedűs László
Horváth János
Janka Károly
Kun Zoltán
Máthé Gyula
Marton János
papi

Asztalos Gyula
Dr. Asztalos Kálmán
Bernáth Aladár
Dr. Bessenyei Zénó
Hodossy Béla
Hubay Kálmán
Dr. Kiss Sándor
Dr. Meczner Tibor
világi

tanácsbírák;

Janka Péter
Batta János
lelkészi

Dr. Csontos József
Dr. Vargha Lajos
világi

jegyzők.

Gecse Lajos egyhm. i pénztárnok, Dr. Kérészy Sándor, Dr. Szabó Sándor egyhm.-i ügyészek, Pataky Sándor tanügyi biz.-i lelkészi elnök, Kántor Mihály, Kocsár István, vitéz Nyitray Károly, Szatháry Ferenc, Tóth István tanító képviselők.

BacsKay Károly, Benke Kálmán, Bernáth István, Csüry István, Dr. Fülep Gusztáv, Göndöcz István, Györy Kálmán, Horváth István, Igaz József, Kovács László, Kiss Pál, Körössy György, Molnár Ferenc, Molnár László, Móricz István, G.

Nagy Béla, Nagy Sándor Béla, Sütő Kálmán, Kósa Szabó Pál, Szöllőssy József, Tantó János, Tóth Kálmán, Veres Imre, Makó Dezső, Major Gyula, Vitkay Bertalan, Gál László, Kovács Lajos lelkészek, Nemcsik Endre h. lelkész, Bagócsy Lajos, Főző László, Karászy Dezső, Varga János segédlelkészek. Bodnár Sándor gondnok a cigándi, Fekete Imre gondnok a tiszaluczi, Dr. Izsó Bertalan gondnok és Harsányi Gyula presbiter a sárospataki egyház képviselőjében.

A XC. zsoltár 1. versének elénekzése után:

1. Kiss Ernő esperes a Gondviselő Istenhez emelkedő, bensőséges imában könyörög az Ő örök kegyelmének és áldásának tanácskozásunkra s az oltára körül forgolódnó órállókra való kiárasztásáért.

Majd Meczner Béla egyh.-megyei gondnok a következő beszéddel nyitja meg a gyűlést:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mielőtt az egyházmegyei közgyűlést megnyitnám, röviden egy kérést intézek a közgyűlés tagjaihoz, melyet beszédem végeztével indítvány alakjában fogok a közgyűlés elé terjeszteni.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Azon ezer év lefolyása alatt, mióta a magyar haza fennáll soha egy-egy század nem múlt el anélkül, hogy ezt a magyar hazát valami nagyobb veszedelem ne sújtotta volna. Fájdalom, a magyar nemzetnek abban rejlett legnagyobb veszedelme, hogy annak lakosai egymással soha békés egyetértésben nem tudtak élni, a viszálykodás, az egymás ellen való gyűlölködés ez tette szerencsétlenné a magyar nemzetet.

És mégis azt állíthatom, hogy a veszedelemnek, a szerencsétlenségnek oly mértékét, oly nagyságát, mint aminőt 1919-ik évben átéltünk, a magyar nemzet sohasem tapasztalta. Hiszen idáig idegen nemzetekkel, a magyarok ellenségeivel kellett küzdenünk és a szerencsétlen világháború végeztével a magyar nemzetnek saját embereitől

kellett a legtöbbet szenvednie. A szerencsétlen, ok nélküli forradalom oly férfiak kezébe játszotta az államhatalmat, kik a magyar nemzet előtt teljesen ismeretlenek voltak. Szinte csodálkozva kérdeztük, vajjon kik ők és merre van hazájuk, melyik börtönből szabadultak ki? Nem tekintettek sem egyéni szabadságot, sem becsületet, sem magán vagyont, mindent magukhoz ragadtak, fegyverük a terror, a fenyegetés, az akasztófa és a puska volt. A legjobb hazafikat, a legtisztességesebb férfiakat részint kivégezték, részint fogságba cipelték. És abban a szomorú időben, letörve a szerencsétlen háború után, a nemzet tétlenül, teljes lethargiában feküdt.

De volt a magyar nemzetnek egy lelkes, hazáját hön szerető magas rangú katonája, aki látta a nemzet szerencsétlenségét, igyekezett ezt megakadályozni, előre gyűjtött hadsereget, hogy kellő időben a gaz kommunizmust letörje. Rövid idő alatt, midőn idejét látta, egy hadsereggel jött be az országba s a lelkiismeretlen gazok futva menekültek ki a hazából.

Ez a férfiú vitéz nagybányai Horthy Miklós tengernagy volt. Budapest főváros a legnagyobb örömmel, a legnagyobb lelkesedéssel, virágokat hintve útjába, koszoruzta meg őt és lelkes hadseregét. Óh, hogy mi nem lehettünk ott, akiket fogságba cipelt a lelketlen kommunizmus, hogy ez örömnappal nem lehettünk ott.

És Horthy Miklós tengernagynak ezt a dicső tettét ez idő szerint kellőleg jutalmazta meg azáltal, hogy őt Magyarország kormányzójává egyhangu lelkesedéssel választotta meg a nemzet.

Ezen idő óta 10 esztendő telt el s e 10 esztendő alatt Horthy Miklós Magyarország kormányzója a legnagyobb igazságérzettel, szeretettel kormányozta ezt a szegény nemzetet. A tíz esztendőnek ezt az idejét nemcsak a magyar nép, de a külföld is a legnagyobb elismeréssel ünnepelte meg. Ezen szomorú szerencsétlen körülmények közt is,

a reánk vetett súlyos terhek alatt is erősítette és tekintélyt szerzett ennek a magyar hazának. Ma is azon igyekszik, hogy a vallásfelekezeti békét, a nemzet nagyságát, erejét megerősítse.

Az ország minden vidékéről az összes testületek üdvözölték Horthy Miklóst 10 éves jubileuma alkalmából s a magyar református konvent méltóságos Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok úr indítványa folytán őszinte szeretettel és tisztelettel üdvözölte s én mint az alsózempléni egyházmegye gondnoka indítványozom, hogy egyházmegyénk Horthy Miklós 10 éves kormányzásából kifolyólag fejezze ki tiszteletét, bizalmát és rokonszenvét. Ezen üdvözlő iratot — kérem az egyházmegye főjegyzőjét — legyen szíves megfogalmazni.

Szívem melegevel üdvözlöm az egyházmegye megjelent tagjait, a gyűlést ezennel megnyitottnak jelentem ki.

Egyházmegyei gyűlés felállva hallgatta végig szeretett gondnokának főméltóságú Kormányzó Úr 10 éves országlására visszatekintő megemlékezését s elhatározta, hogy magyar nemzetünk gondviselészerű vezére iránt érzett megbecsülő hódolatának a következő táviratban ad kifejezést:

Kormányzói Kabinetiroda

Budapest.

Az alsózempléni ref. egyházmegye tavaszi rendes közgyűlése Kormányzó Úr Őfőméltóságát államfői működésének 10 éves évfordulója alkalmából bensőséges tisztelettel, mélységes hódolattal üdvözli s fenkölt életére, magyar nemzetünk érdekében végzendő minden munkájára a nagy Isten áldását kéri.

Sátoraljaújhely.

Meczner Béla

egyházmegyei gondnok.

2. Lelkészi főjegyző felolvasván a gyűlést alkotó tagok névsorát

a gyűlés megalakul s Buttykay István, Farkas Lajos, Halmy Miklós, Szabó Andor és Verebélyi Barna lelkészek távolmaradását igazolja, az indokaik előzetes bejelentése nélkül elmaradt tagokat: Bényey József, Dr. Diószeghy Mihály, Kiss Miklós, Sáfár István, Takács Béla, Osváth József, Szilva István és Verebélyi Dezső lelkészeket felhívja, hogy elmaradásukat jelen határozat vételétől számított 30 napon belül esperes úrnál igazolják, mit ha nem tennének, 4—4 P birság fizetésére kötelezteknek.

3. Szavazatbontó-bizottság beterjeszti 1929. évi dec. 3-án, Sárospatakon tartott ülésének jegyzőkönyvét, mely szerint a néhai Sebeő Gyula elhalálozásával megüresedett egyhm.-i világi tanácsbirói állásra a beérkezett 45 érvényes szavazatból 23 szavazattal Asztalos Gyula lizskai gyógyszerész, egyhm.-i világi főjegyző választotta meg; a többi szavazat 10 különféle egyén között oszlott meg. Jelenti továbbá bizottság, hogy szavazat nem érkezett be a következő egyházakból: Alsódobsza, Láca, Sajóhidvég, Tállya, Tokaj és Zemplénagárd; a kenézliói egyház szavazata pedig, mert már világi tanácsbirói tisztet viselő egyénre adatott, érvénytelennek nyilvánított. Egyben javasolja bizottság, hogy a szavazatot nem adott egyházak lelkészei 8—8 P birságban marasztaltassanak el.

Egyházmegyei gyűlés szavazatbontó-bizottsága jelentése alapján Asztalos Gyula lizskai gyógyszerészt megválasztott egyházmegyei világi tanácsbirónak kijelenti, tőle a hivatalos esküt kiveszi s új működési körében végzendő munkájára a nagy Isten áldását kéri.

A szavazatot nem adott egyházak: Alsódobsza, Láca, Sajóhidvég, Tállya, Tokaj, Zemplénagárd lelkészeit a sárospataki theol. internátus javára az egyházmegyei pénztárba 30 nap alatt befizetendő 8—8 P birságban elmarasztalja.

Egyben a megüresedett világi főjegyzői állásra a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejéül június 30-át állapítja meg.

4/a. Esperes jelenti, hogy Major Gyula tiszaladányi h.-lelkész a csobaji egyház megüresedett lelkészi állására meghívás útján rendes lelkésszé megválasztott.

Egyházmegyei közgyűlés miután a választás ellen felebbezés nem adatott be, a megválasztott lelkészt állásába beerősíti és működésére az Isten áldását kéri.

4/b. Ugyancsak esperes jelenti, hogy a tiszalúci, hernádkaki, erdőhorváti és taktaszadai egyházak kéri Ruczik Géza, Horváth Imre, Kerekes Ernő és Csicsery Vilma törvényesen megválasztott tanítójuknak, illetve tanítónőjüknek állásaikba való beerősítését és egyházmegyénkbe való bekebelezését.

Egyházmegyei közgyűlés, miután a választás jogerőre emelkedett, nevezett tanítóktól, illetve tanítónőtől a hivatali esküt kiveszi, állásaikba beerősíti, egyházmegyénkbe bekebelezi és működésükre az Isten áldását kéri.

5. Esperes jelenti, hogy mult őszi közgyűlésünkről az indokaik előzetes bejelentése nélkül elmaradt tagok közül távolmaradását Szilva István lelkész igazolta.

Egyházmegyei gyűlés Szilva István lelkész elmaradását igazoltnak veszi, Bé-

nyey József, Gaál László és Osváth József lelkészeket pedig mult gyűlésünkről való igazolatlan elmaradásuk miatt az egyházmegye pénztárába 30 nap alatt befizetendő 4—4 P bírságban elmarasztalja.

6/a. Olvastatott Főtiszteletű és Méltóságos Dr. Révész Kálmán püspök úr levele, melyben hálásan köszöni meg egyházmegyénknek 10 éves püspöksége alkalmával mult évi őszi közgyűlésünkből hozzá intézett üdvözetét és jókivánatait.

Tudomásul szolgál.

6/b. A tiszáninneri egyházkerület mult őszi közgyűlésének 229. sz. határozata útján közli egyházmegyénkkel, hogy az Amerikába szakadt magyar véreinkkel való kapcsolat kiépítését a maga részéről is fontosnak és megoldandónak tartja s ezért mult őszi közgyűlésünk 6/c. sz. határozatát javaslatként felterjesztette az egyetemes konventhez abban a reményben, hogy ez a határozat esetleg megindíthatja az amerikai magyar reformátusokkal való kapcsolat általános rendezését.

Tudomásul szolgál.

6/c. Olvastatott ugyanazon egyházkerületi gyűlés 230. sz. határozata, melyben közli egyházmegyénkkel, hogy mult őszi közgyűlésünk 6/d. sz. — a nemzeti zászló kultuszára vonatkozó — határozatát tudomásul veszi és azt mint indítványt esetleg az egész ref. egyház területére való kiterjesztés végett az egyetemes konventhez felterjeszti azzal a hozzáadással, hogy iskoláinkban a Hymnus és Szózat éneklése is a nemzeti érzés ápolása végett konkrét intézkedésekkel rendszeresíttessék.

Tudomásul szolgál.

6/d. Olvastatott a tiszáninneri egyházkerület intézőbizottsága f. évi május 4-én tartott gyűlésének 5. sz.

határozata. mely — Debrecen sz. kir. város s a tiszántúli egyházkerület könyvnyomda vállalata azon megállapítása alapján, hogy a vezérkönyvek vásárlása az iskolafenntartók részéről vagy egyáltalán nem, vagy igen-igen csekély mértékben történt meg, s azon ajánlata alapján, hogy a vállalat hajlandó egy teljes esztendeig hitelt nyújtani az iskolafenntartóknak oly módon, hogy az összes vezérkönyvek árából (45 P. 50 f.) 10% engedményt nyújt és az így előálló 40 P. 95 f. vételárat havi 3 P. 41 filléres részletekben fizetik meg az iskolafenntartók — a tiszántúli egyházkerület határozatának megfelelően egyházmegyéik útján felhívja a népiskolai fenntartó testületeket, hogy az összes vezérkönyveket a könyvnyomda-vállalat ajánlatában foglalt fizetési feltételek mellett az 1930—31. évi beiratási díjak terhére szerezzék be, mert az iskolafenntartó egyházközségeknek nem nyílik többé a vezérkönyveknek a beiratási díjak terhére eszközölhető beszerzésére alkalmuk.

Egyházmegyei gyűlés utasítja iskolafenntartói egyházakat, hogy a vezérkönyveket az 1930—31. évi beiratási díjak terhére fenti nyomda-vállalatnál a közölt feltételek mellett szerezzék be.

6 e. Egyházkerületi gyűlés 43/930. sz. határozatával felhívta egyházmegyék elnökségeit, hogy a missziói előadók részére meglevő tiszteletdíjuk mellett olyan évi rendszeres anyagi támogatást adjanak, melyből az illető előadók évenként legalább 10 gyülekezetbe kiszállhassanak a missziói munka irányítása céljából, s egyben utasította őket, hogy a felhívás értelmében történt intézkedésekről annak idején jelentést tegyenek.

Miután a 235/929. sz. egyházkerületi határozat megállapítja, hogy egyházmegyénkből fenti határozatra jelentés nem érkezett, újabb felhívást intézett egyházmegyénk elnökségéhez a kívánt intézkedés és jelentés megtételére.

Egyházmegyei gyűlés jelenti egyházkerületi gyűlésnek, hogy mult évi őszi egyházmegyei gyűlés 12/3. sz. határozatával belmissziói bizottsága javaslatára a belmissziói előadó személyes kiszállási költségei fedezésére az egyházmegyei pénztár terhére 60 pengőt állapított meg. Egyben elhatározta, hogy mindazokon a helyeken, hol a missziói előadó összejövetelt, vagy előadást tart, az összejövetelek perselypénzének fele része az egyházmegyei pénztárba küldendő az egyházmegye missziói kiadására.

Szükségesnek tartja egyh.-megyei gyűlés a maga igazolására megjegyezni, hogy a mult évi őszi s az egyházmegyei gyűlés által is letárgyalt belmissziói bizottsági jegyzőkönyvet, mely 12/3. sz. határozatát is tartalmazta, annak idején az egyházkerületi belmissziói bizottság előadójának beterjesztette s ezért nem tartotta szükségesnek tett intézkedéséről külön jelentést tenni, mert úgy gondolta, hogy egyházkerületi belmissziói bizottság jelentése alapján tett intézkedése tudomásul vétetik.

7/a. A vagyontörzskönyv egységes minta szerinti elkészítésére nézve minden további utasítás feleslegessé vált, amennyiben Egyetemes Konvent a régi vagyoneleltári nyomtatványokat bocsátja ismét rendelkezésére az egyházaknak s a vagyontörzskönyv nyomtatványok arra valók, hogy azokban az évvégi állapot összesítve legyen feltüntethető.

Egyházmegyei gyűlés utasítja azért a kebelbeli egyházakat, hogy beszerezve Egyetemes Konventtől a szükséges számú vagyoneleltári nyomtatványokat, a P értékelés szerint feltüntetett és megállapított vagyoneleltárt a nyár folyamán oly időben

készítsék el, hogy azok az illetékes járási számvevők véleményezésével ellátva kerülhessenek őszi közgyűlésünk elé jóváhagyás és megerősítés végett.

7/b. A báji lelkész jelenti, hogy 1929. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk 10. jzökönyvi pontjában foglalt azon útasításnak, amely szerint az új lelkészlakás tűz ellen biztosítandó, — eleget tett egyháza és nemcsak az új lelkészlakást biztosította tűz ellen 10.000 P értékben, hanem a még be nem biztosított második iskola és tanítói lakás tűzbiztosítását is eszközölte 7.600 P összeg erejéig.

Megnyugtató tudomásul szolgál.

8. Tárgyaltatott a következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Azt szokták mondani, hogy a református papnak két nagy ünnepe van évenként: a két egyházmegyei közgyűlés. Amit egymás közt így tréfásan emlegetünk, az komoly valósággá válik, valahányszor a mindenható Isten kegyelméből itt összegyülekezünk. A lelkésztestvérek találkozásának örömeiben, világi tisztviselőink komoly érdeklődésében, az egyházak képviselőinek a fórumon való megjelenésében s mindnyájunk meleg szeretetben való összeolvadásában valóban van valami megható ünnepélyesség. Mindenesetre része van ebben főiskolánk falai különös varázsának, amelyek közt nemcsak a boldog mult szép emlékei elevenednek fel, hanem szeretett Alma Materünk fejlődésének, újra meg újra való megifjodásának jelein is gyönyörködik lelkünk. Mint a gyermek édesanyja kebelén boldogan újjong élete örömein s bizodalmasan sírja el fájdalma, csalódása könnyeit is, olyan gyermeki, meghatódott érzésekkel járunk ide, hogy ahonnan az indítást vettük, ott számoljunk munkáink sikerével, terheink sulyos-

ságával s az Alma Mater örökifjú lelkének sugaraiban megfürödvé nyerjünk új erőt életünk problémáinak megoldásához.

Fájdalom, hogy sírásra mindig van okunk, ahányszor csak összegyülekezünk, valaki mindig hiányzik közülünk. Mult őszi közgyűlésünk már megörökítette néhai *Sebeő Gyula* világi tanácsbiránk emlékét, de eddigi szokásomhoz hiven hadd emlékezzem meg róla jelentésében is. Nem a holtak felett szokásos üres emberdicsérés, de komoly meggyőződés mondatja velem, hogy az ő halála egyházmegyénknek súlyos vesztesége. Családjában fáradhatatlan, gondos apa, egyházában lelkes presbiter, egyházmegyéjében világos ítéletű tanácsbíró, mindenütt puritán jellemű, vallásos lelkű ember volt. Nemcsak büszkén hordozta azt a megtiszteltetést, melyben egyháza — hivatalosai sorába emelve — részesítette őt, hanem közéleti működésében, minden megnyilatkozásában annak érdekeiért bátran síkraszállt. Nem volt a papnak szigorúbb kritikusa, mint ő, de a papi hivatásnak többre becsülője sem volt nála senki. Igaz ember volt, kegyelettel áldjuk és őrizzük emlékét!

Verebélyi Barna olaszliszkai lelkészársunk áldottlelkű feleségét, szül. *Fáy Mártát* veszttette el a múlt esztendőben. Valahol egy megható költeményt olvastam arról, hogy a meghalt kis leány álmában megjelenik a vigasztalhatatlan édesanyjának és arra kéri, hogy ne sirassa őt, mert neki a másvilágon egy edénybe összegyűjtve kell hordozni édesanyja érte hullatott könnyeit s olyan nehéz az már, hogy összeroskad alatta. Ime a költő képzelete a valóságban! A kis leányát veszttett édesanyja, a galambszívű papné meghalt, hogy ne kelljen többet sirnia. Legyen boldog találkozásuk, idvességes feltámadásuk.

Úgy a Sebeő Gyula, mint a Verebélyi Barnáné haláláról amerikai utamon értesültem. Emberi és esperesi kötelességem lett volna felettök a vigasztalás ígét szólni. Messze voltam, nem tehettem.

Hadd szolgáljon e pár szavas megemlékezésem kényszerült mulasztásom pótlásául.

Vitkay Bertalan bodroghalomi lelkészársunk alig foglalta el egyházmegyénkben új állomáshe-lyét, máris nagy csapás érte őt feleségének, szül. *Vásárhelyi Nagy Erzsébetnek* 1929 nov. 28-án tör-tént gyászos elhunytával. Szívünk őszinte részvé-tével osztozunk a mélyen sújtott család gyászában s számokra Istenhez vigasztalásért esedezünk.

A múlt év október 28-án egyházmegyénk volt világi főjegyzője, Dr. *Vitányi Miklós* szerencsi presbiter költözött el az élők sorából. Veress Imre taktaharkányi lelkészársunk édesanyját vesztette el, ez év március 31-én pedig egyházmegyénk volt esperesének, néhai Bálint Dezsőnek özvegye, szül. *kókai Kun Ilona* adta vissza hosszú szenvedés után nemes lelkét az ő jó Istenének.

Lelkésztestvéreink közül *Szilágyi Géza* csobaji lelkész 1929 dec. 8-án hirtelen elhalálozott. A fel-tűnés nélküli, csendes építés embere volt. Család-jának gondozásában, egyházának építésében találta örömet. Amott sok veszteség, sok megpróbáltatás érte, emitt a jól végzett munka jelei tanuskodnak hűségess munkájáról. — Csobaj egyik tanítóját, *Jenei Domokost* is elvesztette. Hosszú hervadás után ez év február 27-én halt meg egyházmegyénk tanítói karának e derék, szorgalmas tagja, fiatal özvegyet, apró gyermekeket hagyván maga után. Szeretteit vigasztalja, őt pedig hűségess munkájáért jutalmazza az Úr.

Az egyházlátogatói jelentések alapján a követ-kezőkben számolok be egyházmegyénk 1929. évi állapotáról :

Hit- és erkölcsi élet.

A vasárnapi és ünnepi istentiszteletek kivétel nélkül mindenütt rendesen megtartatnak. A köz-nap reggeli istentiszteletek több helyen csak az iskolás gyermekek jelenlétében tartatnak s nagyobb látogatottságnak leginkább csak bűnbánati heteken

örvendenek. Annál látogatottabbak az egyre több helyen bevezetett esteli istentiszteletek. Az istentiszteleteken résztvevők száma általában megnyugtató.

Az iskolai növendékek tanítóik felügyelete alatt mindenütt résztvesznek az istentiszteleten. Külön gyermekistentiszteletek tartását jelenti Czigánd, Megyaszó, Legyesbénye, Ricse, Tiszaluc, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Vámosújfalú.

Vasárnapi iskoláról a következő helyekről érkezett jelentés: Sátoraljaújhely, Sárospatak, Szerencs, Golop, Ond, Tarczal, Tokaj, Taktakenéz, Bodrogkeresztúr, Prügy, Tiszaluc, Ujcsanáros, Gesztely, Hernádnémeti, Erdőbénye, Olaszliszka, Tolcsva, Karcsa, Nagyrosvágy, Semjén, Lácza.

A gyülekezeti tagoknál házi istentiszteletek szórványosan tartatnak, általánosabb jellegűek Cigádon és Sárospatakon.

Vallásos estélyek a megszokott keretben már mindenütt tartatnak és nagy népszerűségnek örvendenek.

Az úrvacsora sacramentumát évenként hatszor mindenütt kiszolgáltatták, Ondon és Sátoraljaújhelyben hétszer. Az előbbi helyen áldozócsütörtök, az utóbbin nagypéntek a hetedik alkalom. Urvacsorával élők száma volt 72.531.

A társ- és leányegyházakban az egyháztagok lelki gondozásában nincs fennakadás, a fiókegyházakban és szórványokban azonban úgy történik, hogy a jelentések szerint „bejárnak az anyaegyházba“. Cigánd és Hernádnémeti jelenti, hogy a lelkész kijár a tanyákra. Vissz jelenti, hogy Zalkodon a hívek „el vannak pápistásodva“ és hogy a jövő kilátástalan. Nem szabad kilátástalannak lenni sem itt, sem más helyen, csak tartsuk meg a miszsiói parancsot: „elmenvén, tegyetek tanítványokká minden embereket“. A tanyákon, szórványokon élő hiveink lelkigondozásának fontos voltára már más alkalommal is felhívtam lelkésztársaim figyelmét, most csak megismétlem azt.

A konfirmandusok oktatása a 12—15. életév közt történik s az ünnepélyes konfirmáció részint áldozócsütörtökön, részint a vizsgák után történik.

A szekták lassan visszavonulnak, mozgolódásukról Alsóbereczki és Kesznyéten tesz jelentést.

Vallássérelem nem fordult elő, egy-két helyről most is panaszkodnak amiatt, hogy a leventék gyakorlatozása az istentiszteletek idején történik. Ne várják és kívánják a lelkészek ilyen esetben az esperes, vagy az egyházmegye közbelépését, hanem forduljanak közvetlenül a vármegyei testnevelési felügyelőhöz, biztos tudomásom van róla, hogy nála e visszás helyzet orvoslásra talál.

Egyházi egyesületek, mint nőegylet, leányegylet, ifjúsági egylet egyre több helyen szerveztetik és áll az egyházépítés szolgálatába. Működésükről majd őszi gyűlésünkön a belmissziói jelentés lesz hivatva beszámolni.

A szegénygondozás intézményesen, szegényház fenntartása által történik Mádon, Tarczalon, Sárospatakon, Sátoraljaújhelyben. Községi szegényház van Tolcsván, Olaszliszván, Szerencsen. A szegények segítetéséről jelentést tesz: Cigánd, Hernádnémeti, Megyaszó, Gesztely, Tiszalúc. A gesztelyi nőegylet a múlt nyáron is nyaraltatott 18 fővárosi gyermeket.

Fegyházban 10 hitsorsosunk szenvedti büntetését.

Egyházlátogatási jegyzőkönyvünk 22-ik kérdőpontja az, hogy mennyi a kivándorlók száma s tart-e fenn velök a gyülekezet összeköttetést. Hadd emlékezzem meg ezúttal részletesebben a kivándorlók ügyéről. Ismeretes, hogy a múlt tavaszi egyházmegyei gyűlés engedélyével egy fél évet amerikai tanulmányúton töltöttem. Április hó 9.-én indultam el és szeptember 27.-én érkeztem haza. A rendelkezésemre álló időt arra használtam fel, hogy meglátogattam ottani magyar református véreinket s ahonnan meghívást kaptam, ott istentiszteletet, vagy előadást, esetleg mindkettőt tar-

tottam. Megnéztem templomaikat, iskoláikat, sokakat felkerestem lakóházában, vagy munkahelyükön a gyárban, bányában. Keleten New-York, Bridgeport, északon Buffaló s Kanadának egy részén át Detroit, Flint, nyugaton Chicagó, délen Columbus, Pocahontas voltak utam határállomásai. Amerikának tehát az úgynevezett ipari vidékét jártam be, azokat a helyeket, ahol a legsűrűbben telepedtek le kivándorolt magyar véreink. 110 magyar református egyház van az Északamerikai Egyesült Államok területén. Ezek közül alkalmam volt meglátogatni 45-öt. Hazánkban mostanában nyomul előtérbe a munkás gyülekezetek kérdése. Nos, ezek tanulmányozására mintaképül szolgálhatnak az amerikai gyülekezetek. Bámulatos az az erőfeszítés, amit ezek a nehéz testi munkával foglalkozó emberek az egyház fenntartásában kifejtenek. Az amerikai egyházi közösségbe csatlakozottak részesülnek ugyan ezektől bizonyos összegű évi segélyben, ettől eltekintve azonban — a Független Amerikai Magyar Református Egyház gyülekezetei pedig teljesen — önkéntes adományokból tartják fenn magokat. Az áldozatkészségnek, az egyházhoz és magyarsághoz való ragaszkodásnak részletekben megható példáit tapasztaltam, szomorú dolog azonban, hogy a magyar átok: a viszálykodás oda is elkísérte őket s ez olyan harcokat szül, amik nem válnak dicsőségekre. Igaz, hogy ezeket a harcokat az ő különleges helyzetük támasztotta fel. A helyzet röviden a következő: Az Amerikába vándorolt magyar reformátusok közt a missziói munkát a német eredetű Egyesült Államokbeli Református Egyház kezdeményezte. Ennek a fennhatósága alatt tömörült több egyház, amikor az Egyesült Államokbeli Presbiteriánus Egyház is munkálni kezdett köztük. Tehát már itt kétfelé vált az útjuk. A Magyarországi Református Egyház 1904-ben néhai Dégenfeld József grófot küldte ki annak tanulmányozására, hogy nem lehetne-e az ottani egyházakat a Konvent

fennhatósága alatt megszervezni. Ekkor kezdődött a csatlakozási harc. Több gyülekezet csatlakozott a Konvent fennhatósága alá s ezek két magyar egyházmegyét alkottak. Mások megmaradtak az Amerikai Református, ismét mások a Presbiteriánus Egyház fennhatósága alatt. Tudjuk, hogy a háború az amerikai magyar missziót megszüntette, a magyarországi egyház nem volt képes az amerikai egyházak segélyezésére. A konvent Dr. Boér Eleket és Takaró Gézát küldte ki a konventi misszió likvidálására. E kiküldöttek a különböző egyházi alakulatokkal folytatott tárgyalás után a holland eredetű Amerikai Református Egyházzal (Reformed Church in America) 1921 október havában megkötötték az u. n. Tiffini Egyezményt s ennek alapján a nevezett egyház fennhatósága alá való csatlakozást ajánlották a magyar gyülekezeteknek. Úgyde csak egyrészők csatlakozott, mások megmaradtak a már említett közösségekben, sőt hogy a széttagoltság nagyobb legyen, két egyház egy lelkészszel az u. n. déli Presbiteriánus Egyházhoz, egy lelkész pedig a Protestáns Püspöki Egyházhoz csatlakozott. Voltak azonban, akik magyar reformátusságukat csak úgy vélték megőrizhetőnek, ha minden más alakulattól függetlenül, önálló magyar gyülekezetekbe tömörülnek. Ezek alkotják a Független Amerikai Magyar Református Egyházat, 16 egyházzal, 14 lelkészszel. Végeredményében az amerikai református magyarok ma 6 különböző egyházszervezethez tartoznak. És vívják egymással nagy harcukat. A függetlenek azt mondják, csak ők az igazi magyar reformátusok, mert a biblia, Heidelbergi Káté és Második Helvét Hitvallás alapján állanak s nekik teljes képzettségű magyar papjaik vannak, s magyarságuk, hitük és vagyonuk önállóságát semmi segítségért nem áldozták fel. A többiek azt mondják, hogy magyarságukban, hitökben, vagyonukban őket senki nem háborgatja, ma már ők is csak teljes képzettségű papokat alkalmaznak s az amerikai képzettségű

papok az ottani viszonyok közt jobban helytállnak és egyáltalán az angol világ rokonszenvét a magyarság iránt csak úgy lehet fenntartani, ha nem önállószkodnak. — Mindenik fél itthonról várja a döntő szót: mondja meg a Magyarországi Egyház, hogy kinek van igaza. Nem hiszem azonban, hogy öközöttük, ma valaki igazságot tudna tenni s volna olyan tekintély, akinek a szava eldöntené a harc sorsát. Az amerikai viszonyok mindig teret és alkalmat fognak adni a szabad versenyre és szakadárságra. Ez nem kis mértékben a személyi érvényesülésre. Egyelőre nem a békét, hanem a békének kedvező atmoszférát kell megteremteni. Evégre pedig a következőket tartanám kívánatosnak: 1. Szüntessék meg a személyi élű harcokat. 2. Alakítsák meg, illetve tegyék életképesé a meglévő Amerikai Magyar Református Lelkészek Egyesületét. 3. A különböző missziók fennhatósága alatt álló gyülekezetek igyekezzenek önfentartókká lenni. 4. Minél gyakrabban érintkezés a hazai földdel amerikai papnak magyarországi útja s az amerikai viszonyok megismerése magyarországi papnak amerikai útja által. Az itthoni és kívándorolt magyarság érintkezéséből csak áldások fakadhatnak mindkét részre s nekünk, akik oly kevesen vagyunk, mindent el kell követni, hogy az elhagyott haza iránti ragaszkodásukat minél tovább megőrizzék.

Ebben az évben több amerikai lelkész készül hazalátogatni, közülök Varga Lajos pittsburgi lelkész a mi vidékünk egyházi életét szeretné tanulmányozni. Nagy szeretettel ajánlom őt lelkésztársaim figyelmébe s kérem, hogy őt gyülekezetükbe hívják meg minél többen, és adjanak alkalmat és módot nemes céljai elérésére. — Elnézést kérek, hogy saját ügyeink mellett hosszasabban foglalkoztam amerikai ügyekkel. Tettem ezt azért, mert úgy érzem, hogy ez a magyarság problémájának egy része, tettem annak bizonyosságául, hogy mi őket szeretjük s ha messze szakadtak is, nem fe-

ledjük s boldogulásukat hön óhajtjuk. Tettem azért, mert a mi egyházmegyénkből ott lakik szétszórva egy gyülekezetre való magyar kálvinista. Ott van a mi egyházmegyénk 65-ik gyülekezete s nagy örömmel hallottam s ezt Dr. Ravasz László püspök úr megállapította, hogy ennek a vidéknek a kívándorolt magyarsága képezi az ő egyházi életök magvát. Úgy érzem, hogy közöttük járásommal is egyházlátogatást végeztem s egy szeme volt ez a látogatás annak az összekötő láncnak, mely őket a hit- és fajközösségben hozzánk fűzi.

Folytatom a saját dolgainkról való beszámolást. A presbitériumok egyházfegyelmező működéséről jelentést ad Zemplénagárd, Kisrosvágy, Olaszliszka, Erdőhorváti, Legyesbénye, Gesztely, Bodrogkeresztúr, Tokaj, Viss, Kenézlő, Sátoraljaújhely, Sárospatak. A fegyelmi eljárásra rendszerint ellenünk kötött reverzális, némely esetben pedig közerkölcsiségbe ütköző vétségek adtak okot.

Vallásos iratok közül az ismert traktátus füzetek s a Keresztyén Család című lap terjesztetnek hiveink között. Gyülekezeti lapot ad ki Sátoraljaújhely.

A hozzánk áttérők nem mindenütt részesülnek előzetes oktatásban.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényeket hiveink általában megtartják. Azok megszegésében most is rossz példát adnak némely helyen az uradalmak.

Az egyházközségek anyagi ügyei.

A kebelbeli egyházközségek földbirtoka a belhivatalnokok javadalmán kívül 44 kh. beltelek és 1155 külsőség. A telekkönyv rendezésre vár Kenézlőn, Tizakarádon, Tokajban, Tizaladányon, Taktakenézen, Taktaszadán, Megyaszón, Hernádnémetiben s általában azokban az egyházakban, melyeknek az O. F. B. ingatlant juttatott.

Az egyházi adózás alapja párbér, állami adó,

osztályba sorozás, templomi szék. Az 1929. évben kivetett rendes egyházi adók összege 133.032 P, a rendkívüli adók összege 16.340 P, összesen 149.372 pengő. A hátralék összege dec. 31-én 44.974 P. Nagy összegű hátralékokkal szerepel Mád, Tokaj, Tiszaladány, Legyesbénye, Erdőbénye, Tolcsva, Alsóberecki, Bodroghalom, Bodroghalász, Kenézlő, Cigánd, Tállya.

Személyi és dologi kiadásokra fordítottot egyházi célokra 240.701, iskolai célokra 148.758 pengő.

Makkoshotyka, Taktaszada iskolát, Czigánd tanítói lakást, iskolát épített, Tarczal templomát renováltatta, Berzék befejezte a lelkészlakás építést.

Gyülekezeteink a közegyház részéről 3340, az állam részéről 79.110, a község, vagy mások részéről 8721 pengő segélyben részesültek.

Több gyülekezet nagy összegekkel hátralékban van a tanítói nyugdíjintézeti járulékkal, továbbá az egyházmegyei és kerületi járulékkal, a lelkészi nyugdíjintézeti járulékok nagy összegű hátraléka miatt pedig a konventtől megróvást kaptunk. Mindenki készüljön el arra, hogy ezek behajtásánál a folyó év nyarán nagyon szigorú leszek.

Azt tapasztalom, hogy az anyagi ügyek statisztikájának összeállításánál az egyházlátogatók különböző elvek szerint járnak el s így annak helyeségéért nem tenném tűzbe a kezemet. Pl. nem számítják adónak a párbért, vagy segélynek a lelkészek és tanítók államsegélyét. Ezen úgy próbálok segíteni hogy jövőre, ha élek útmutatást adok az egyházlátogatóknak az egységes eljárásra. Arról is hovatovább meggyőződöm, hogy a mi számadási módszerünk nem helyes s különösen a nagyobb gyülekezetekben nem alkalmas arra, hogy tiszta képet adjon. Azért megkértem László Ferenc nyug. Sátoraljaújhely városi főszámvevőt, presbitert, hogy készítse a számunkra egy mintát, ellátva megfelelő utasítással, magyarázattal. Remélem, hogy ezt a mintát az őszi gyűlésen bemutathatom.

Egyházkormányzat.

A presbiteriumok szabályszerűen vannak szervezve s az előírt sorsolások megtartatnak. A presbiterek törvényben megszabott kötelességeiket híven teljesítik. Sárospatakon kérek a presbiterium tagjainak egy részétől több megértést a lelkipásztor ismert nagybuzgóságú egyházépítő munkája iránt.

November havában Sátoraljaújhelyben presbiteri értekezletet tartottunk presbiteri testvéreink élénk részvételével.

Több helyen tapasztalom azt, hogy a gyűlések jegyzőkönyvének hitelesítésére nem fordítanak gondot. Legutóbb pl. egy olyan esetre jöttem rá, hogy a lelkész annak idején egy kivonatot terjesztett be arról, hogy az egyház 900 dollár kölcsönt vesz fel. Egy kiszállásom alkalmával a presbiterek azt mondták, hogy ők ezt a kölcsönt nem szavazták meg. Nézem a jegyzőkönyvet, be van jegyezve, de nagy meglepetésemre nincs hitelesítve. Ennek súlyos következményeit csak az enyhíti, hogy a közgyűlés tényleg megszavazta a kölcsönt. Ilyen eljárás miatt pl. egy községi jegyzőt feltétlenül elmozdítanak. Tanúsítsanak a lelkészek gondosságot s lelkiismeretességet a saját érdekükben is.

Makkoshotykán a templom, Sóstófalván az imaház, Alsódobszán, Hernádlakon az iskola, Gesztelyben a tanítói lakás, Sárán a templom, iskola, Erdőhorvátiban a templomon kívül minden épület teljes építésre, vagy javításra vár.

Sárospatak óvódát szervezett, Prügy, Erdőhorvátiban orgonát építtetett a múlt esztendőben. Olaszliszkán Muraközy István és neje szőlőt, rétet, szántóföldet hagyományoztak az egyháznak.

Statisztikai adatok.

Lélekszám 54.020.

Született fi 891, nő 818; összesen 1709 gyermek. Törvényes 1575, törvénytelen 134.

Konfirmált fi 303, nő 306; összesen 609.

Házasságot kötött tiszta pár 296, vegyes 152; összesen 448. Reverzális javunkra 74, kárunkra 59.

Egyházunkba belépett fi 25, nő 20, összesen 45; kilépett fi 10, nő 10; összesen 20.

Meghalt fi 531, nő 518; összesen 1049.

Úrvacsorával élt 72.531.

Bevétel 440.076·71 P.

Kiadás 440.346·97 P.

Maradvány 117.729·74 P.

Adakozás 33.431.69 P.

Adósság 199.809·67 P.

Építkezés 139.502·99 P.

Tőkepénzek összege 44.590·90 P.

Alapítványok összege 4.766·72 P.

Földek értéke 2,923.789·46 P.

Épületek értéke 4,419.128·92 P.

Ingóságok értéke 393.703·03 P.

Hasznos jogok értéke 32.464·— P.

Magtárállomány értéke: búza 37.049·— P,

rozs 75.932·— P,

árpa 6.308·— P.

Összes vagyon --- 8,055.461·77 P.

Összes teher --- 199.809·67 P.

Tiszta vagyon --- 7,855.652·10 P.

Tisztelettel előadom még a következőket: Az egyházi adók együttes kezelésbe vonásának keserű gyümölcsei jelentkezni kezdenek. A pénzügyminiszter 29.743/1930. sz. rendeletével megtiltotta az egyházi adók külön kezelését, illetve a külön kezelt egyházi adók behajtásához az állam segédkezet nem nyújt. Az együttesen kezelt adók behajtása kivételt a közigazgatási hatóságok kezéből s az adóhivatalok hatáskörébe utaltatott, ahová a hátráléki kimutatás minden év nov. hó 15-ig átteendő. Úgyde ahol az egyházi adó az állami adó 10%-át meghaladja, ott az együttes kezeléshez pénzügyminiszteri engedély szükséges, az egyházi adók behajtását pedig ott, ahol sok az állami adó

hátrálék, a pénzügyigazgató betilthatja, illetve szüneteltetheti. Egyházi adózásunk ügye így teljesen zavarossá válik és kezd a közvéleménybe átmenni az a téves felfogás, hogy 10%-osnál magasabb egyházi adót kivetni nem szabad. — Tisztelettel indítványozom, méltóztassék a fokozatos egyházi hatóságok útján felírni az iránt, hogy az összes sérelmes miniszteri rendeletek hatályon kívül helyeztessenek s E. T. I. t.-c. 5. §-ában biztosított jogunk teljes mértékben épségben tartassék.

Jelentésemhez fűzötten a főjegyző úr lesz szives ismertetni a súlyos helyzetbe jutott Kálvineumok megmentésére vonatkozó javaslatot. Arra kérem előre is lelkésztestvéreimet, hogy még a mai nehéz viszonyok közt is szivleljék meg azt és siessenek ennek az intézménynek megmentésére, mert minden fillérrel, amit ennek juttatunk, a magunk gondjait kevesbítjük.

Egyházlátogatást most a megyaszói járásban végeztem s ezzel hat évi esperességem alatt az egyházmegye összes gyülekezeteit meglátogattam. Ha a saját tapasztalataim s az egyházlátogatók jelentései alapján egyházmegyénk múlt évi életéről általános helyzetképet kell adnom, Isten iránti hállával jelenthetem, hogy bár hiveink nagy mértékben érzik a megromlott gazdasági viszonyok nehézségeit és sokszor kell szembenézniök a nélkülözés fenyegető rémével, ami természetszerűleg kihatással van lelkivilágunkra is: az egyházi élet menete zavartalan volt, az Anyaszentegyházhoz való ragaszkodás és érette való áldozatkészség nem lazult. Annak a hűséges, céltudatos, népünk szeretetétől áthatott munkának az eredménye ez, amellyel lelkipásztoraink, tanítóink közöttük forgolódnak. Nagy elismeréssel adózom nekik, akik sok szenvedés által megszentelt hiveinkkel jóban, rosszban összeforrva végzik e nehéz idők lelket őrölő, de lelket mentő munkáját. Soha ne halványodjék el bennünk az a tudat, hogy minket az Isten az Ő népének őrálóiul rendelt. Istennek drága

tulajdonai, nekünk édes testvéreink ők. A lelki-pásztori eskü aranygyűrűjével jegyzett el minket az Isten az ő gondviselőjökül, legyen az övék munkás szeretetünk, áldozatos hűségünk, egész életünk.

Jelentésem tudomásul vételét mély tisztelettel kérve, magamat a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés további szives jóindulatába ajánlom.

Kiss Ernő,
esperes.

Dr. Bessenyey Zénó tanácsbíró fel-szólalása után, aki elismeréssel adózik esperesi jelentésért s a Zalkodi állapotokról óhajtana illető lelkésztől bővebb felvilágosítást nyerni, egyházmegyei gyűlés a gondos körütekintéssel készített, bölcs kormányzatról tanuskodó s a mai nehéz idők dacára is megnyugtató állapotokat feltáró esperesi jelentést — mit egész terjedelmében jegyzőkönyvében foglal — hálás köszönettel fogadja s ahhoz fűzötten a következő határozatokat hozza :

a) Egyházmegyei gyűlés mindenekelőtt mély szomorúsággal vesz tudomást azokról a fájó veszteségekről, amelyek kint a csöndes temetőkbén egyre szaporítják azokat a sírhantokat, melyekbe egy-egy forrón szeretett drága kedvest helyeznek el azok, akik egyházmegyénkkel sorsközösségben vannak.

Közgyűlés kegyeletes érzéssel és emlékezéssel örökíti meg jegyzőkönyve lapjain a megboldogultak nevét és áldott emlékét s jelen határozata útján fejezi ki igaz, őszinte részvétét a vesztes családoknak, a miattuk vérző szívek fájdalmára pedig gyógyító balzsamért az örök vigasztalás kiapadhatatlan kútfejéhez fordul.

b) Hálás köszönettel veszi tudomásúl Muraközy István és neje lizkai egyháztagok nemes szivü hagyatékát, kik szölöt, rétet és szántó földet hagyományoztak az ottani egyháznak, bizonytságot tevén áldozatkész hithüségükröl s jócselekedetekkel ékes egyházszeretetükröl.

c) Felhívja a vissi egyház lelkészét, hogy a zalkodi állapotokra vonatkozó felvilágosító jelentését s a bajok orvoslására vonatkozó esetleges javaslatait mielőbb tegye meg.

d) Egyházmegyei gyűlés az egyházi adó kezelése ügyében kiadott 29.743/930. sz. pénzügyminiszteri rendeletet — mely egyházi adózásunk ügyét teljesen zavarossá teszi s szentesített egyházi törvényeinkkel merőben ellenkező intézkedéseket tartalmaz — annyira sérelmesnek tartja, hogy szükségét érzi a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés útján felírni az Egyetemes Kontventhez, miszerint az öszszes, egyházi adókezelésünkbe beavatkozó miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezése s az E. T. I. t.-c. 5. §-ában biztosított jogunk teljes mértékbeni épségben tartása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni méltóztassék.

Esperesi jelentéshez fűzött c) határozattal kapcsolatban Bernáth István vissi lelkész jelenti, hogy a zalkodi filia jövője azért teljesen kilátástalan, mert a felnött ref. egyháztagok 90%-a régebben adott reverzálisáikkal pusztulásra ítélte az itteni maroknyi gyülekezetet. Ez a filia ezért lassú haladoklásban vonaglik. A maga részéről minden lehetöt elkövet a szomorú viszonyok javítása érdekében, azonban fáradozását nem sok siker koronázza.

9. Az Alsószabolcs—Hajduvidéki egyházmegye esperese 445—930. sz. átíratában közölve egyházmegyéjének a lelkészek által a Kálvineumok javára régebben tett, de hadikölcsönben elértéktelenedett alapítványok refundálására vonatkozó határozatát — mely szerint a nagyon súlyos helyzetbe jutott Kálvineumok javára nevezett egyházmegye összes lelkészei jóléti társulatunk útján a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél alapítványi biztosítást kötöttek — s egyben egyházmegyénket is hasonló állásfoglalásra, illetve határozat hozatalra kéri fel.

Az alapítványi biztosítás a következő feltételek mellett köthető: A legkisebb alapítványi évi díj 10 P lehet, de az 5 pengőnként növelhető s a szerint emelkedik az alapítványi tőke összege is. Évi 10 P díjfizetés mellett a 30—39 évkorúak alapítványi tőke értéke 20 éves tartamú díjfizetés mellett 200 P; a 40—49 évkorúaké 180 P; az 50—55 év közötti évkorúaké 150 P; az 56—60 közötti évkorúaké 15 éves befizetési tartam mellett 115 P; a 60—65 közötti évkorúaké 10 éves biztosítási tartam mellett 70 P. Az alapítványi tőke összege a tartam elérésekor, vagy korábbi halál esetén fizettetik ki a Gazdák Biztosító Szövetkezete által a Kálvineumnak. A 65 éven felüliek évdíja, mint adomány a Kálvineumnak fizetendő.

Ilyen alapítványi biztosítást nem lelkészek is eszközhetnek.

Dr. Kiss Ferenc, a Kálvineumok igazgatóságának elnöke a maga részéről is melegen ajánlja egyházmegyénk nb. figyelmébe az Alsószabolcs—Hajduvidéki egyházmegye határozatát megvalósításra, mert válsággal küzdő, lecsökkentett államsegéllyel tengetett Kálvineumaink, ha újabb anyagi megerősítést és segítséget nem kapnak, menthetetlenül összeomlanak.

Egyházmegyei gyűlés a mai nehéz gazdasági és megélhetési viszonyok dacára is kötelességének érzi, hogy lelkészárváink nevelését szeretettel végző Kálvineumaink sorsát ne csak féltő aggódással kísérje,

hanem az áldozatos szeretet forrásának megnyitásával és a szükséges anyagi erők rendelkezésére bocsátásával siessen azoknak támogatására, hogy Kálvineumaink a jövőben is minden fennakadás és meg-rázkódtatás nélkül végezzék áldásos munkájukat.

Elvárja tehát, hogy a súlyos válságba jutott Kálvineumok megmentése érdekében egyetlen lelkésze sem vonja ki magát az alól a kötelezettség alól, hogy a fentemlített egyházmegye határozatában ismertetett módozat szerint alapítványi biztosítást eszközöljön.

Utasítja azért esperesét, hogy Jóléti Társulatunk által az alapítványi biztosítás céljaira rendelkezésre bocsátott íveket kebelbeli lelkészekhez — jelen határozatra hivatkozással — megfelelő jegyzés végett juttassa el, kérvén általuk nem lelkészi jellegű tagjait, hogy ebből az Istennek tetsző mentő munkából szintén vegyék ki részüket.

10. Egyházkerületi képviselőkül őszi közgyűlé-sünkig terjedő hatállyal kiküldetnek

elnökségen kívül lelkészi részről: Horváth János, Hegedűs László tanácsbírák és Janka Péter főjegyző rendes, Batta János aljegyző póttagul; világi részről: Dr. Asztalos Kálmán, Dr. Besseney Zénó, Hubay Kálmán tanácsbírák rendes, Asztalos Gyula tanácsbíró póttagul.

11. Elnökség jelenti, hogy a bírósági ülés délelőtt 11 órakor lesz.

Tudomásúl szolgál.

12. Elnökség jelenti, hogy Bodroghalász egyház-községnek 300 P kölcsön felvételére adott engedélyt oly feltétel alatt, hogy a kölcsön 1930. év végére visszafizetendő s annak megtörténte esperesi hivatalnak bejelentendő. Az átmeneti kölcsön felvétele azért vált szükségessé, mert a körjegyzői hivatal még az 1928. évi, behajtásra kimutatott egyházi adóhátralékokkal sem számolt el, a mult évi egyházi adóhátralékok behajtása körül pedig visszásságok merültek fel s így ezek miatt az egyház folyó kiadásait fedezni másként, mint kölcsön felvétele útján nem tudja, Esperes úr egyben Zemplén vármegye alispánjánál a felmerült visszásságok megszüntetése végett a szükséges lépéseket megtette.

Elnökség intézkedése jóváhagyólag tudomásul szolgál.

13. Meczner Béla gondnok eltávozása után az elnöki széket

Dr. Kiss Sándor legidősebb világi tanácsbíró foglalja el.

14. Olvastatott és tárgyalatott pénzügyi bizottság jegyzőkönyve és jelentése:

JEGYZŐKÖNYV,

felvétel az alsózempléni ref. egyházmegye pénzügyi bizottságának 1930. évi ápr. hó 28-án Sarospatakon tartott ülésén.

Jelen vannak:

Kiss Ernő esperes elnök, Gecse Lajos pénztárnok, dr. Kiss Sándor, Csontos József, Hegedüs László, Molnár László, Kósa-Szabó Pál, Gyóry Kálmán, Veress Imre bizottsági tagok.

1. Elnöklő esperes a megjelentek üdvözlésével a gyűlést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésével Veress Imre számvevőt bizza meg.

2. A járási számvevők előterjesztik számvevői jelentésüket. A számvevői jelentések alapján

Legyesbénye utasíttatik, hogy a két kiadásként feltüntetett 21 P 35 fillér tűzbiztosítási díjat gondnok fizesse be az egyház pénztárába.

Báj és Makkoshotyka utasíttatik, hogy számadását 14 nap alatt terjessze be a számvevőhöz.

3. Egyházmegyei pénztárnok beterjeszti 1929. évi számadását, melynek eredménye:

bevétel	---	17.591·68 P
kiadás	---	<u>15.333·65 „</u>
maradvány		2.258·03 P

A számadást a pénzügyi bizottság átvizsgálta, helyesnek találta és Gecse Lajos pénztárnoknak a felmentés megadását javasolja.

4. Egyházmegyei pénztárnok beterjeszti az 1930. évi költségvetést, melyet a pénzügyi bizottság

4.937·— P fedezettel,
<u>4.937·— „</u> szükséglettel,
—·— P maradvánnyal

helyesnek talál és elfogadásra ajánl.

5. A költségvetéssel kapcsolatban esperes indítványozza, hogy az esperesi káplán havi fizetését — a káplánok államsegélyének a csökkenésére tekintettel — 30 P helyett 34 P-ben állapítsa meg a bizottság.

Pénzügyi-bizottság a javaslat alapján esperesi káplán havi fizetésének 34 P-ben való megállapítását javasolja. Fedezetéül a költségvetésben nem teljes összegében felvett államsegélyt jelöli meg.

6. Pénzügyi-bizottság javasolja, hogy kérje fel az egyházmegyei közgyűlés az egyházkerületi pénzügyi választmányt, miszerint a zsinati, konventi és egyházkerületi jegyzőkönyvek árát ne vonja le az adócsökkentési segélyből, hanem minden egyház tartozását mutassa ki, hogy annak beszedéséről és az egyházkerületi pénztárba való befizetéséről az egyházmegyei pénztár gondoskodhassék, mert a mai állapot szerint nem tudván azt, hogy a kerületi pénztár mely egyházaktól vonja le a jegyzőkönyvek árát előfordul, hogy ugyanazon egyházra ugyanazon a címen az egyházmegyei pénzügyi-bizottság is kivet bizonyos összeget, ami zavart okoz.

7. Javasolja pénzügyi-bizottság, hogy az egyházak által a theol. internátus javára fizetendő összegek kulcsának a megállapítására küldje ki az egyházmegyei közgyűlés Kiss Ernő esperest, Gecse Lajos pénztárnokot, Kun Zoltán és Hegedűs László egyhm.-i tanácsbírákat.

Kmf.

Veress Imre
jegyzőkönyvvezető.

Kiss Ernő
esperes.

Egyházmegyei gyűlés számvevőszék
jelentését tudomásul veszi, tett javaslatait
elfogadja s azokat határozati erőre emeli.

15. A bái egyház jóváhagyás végett újból betervezi 1929. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk 24. pontja alapján pótlás végett visszaadott, — 18.793 P 78 fillérről szóló lelkészlakás építési rendkívüli adókivetését. Csatolja az ügyre vonatkozó presbiteri s közgyűlési, névszerinti szavazással hozott elfogadó határozatokat, melyekből kitűnik, hogy a rendkívüli adó a rendes egyházi adónak hatszoros összege, mely öt esztendőn keresztül öt egyenlő részletben fizetendő. A rendes egyházi adó kulcsa pedig az állami adó 40⁰/₀-a.

Egyházmegyei közgyűlés a most már szabályszerűen felszerelt báji lelkészlak építési rendkívüli adókimetést, amely ellen a közszemlére kitétel törvényes ideje alatt felebbezés senki részéről sem adatott be, jóváhagyja s megerősíti.

16. A berzéki ref. egyház beterjeszti jóváhagyás végett toronyépítés és templomrenoválás költségeinek fedezésére kirótt 2393 P 86 fill. összeget kitevő rendkívüli egyházi adókimetését. A presbitériumi és közgyűlési határozatokkal felszerelt s egyhangulag elfogadott adókimetés kulcsa szerint minden magyar hold föld után 5 P, a házak után egyenkint 20 P összeg esik a tulajdonosokra. A nincstelenek pedig 6 P-öt fizetnek. A rendkívüli adókimetés 15 napi közszemlére volt kitéve s ellene felebbezést senki nem adott be.

Egyházmegyei közgyűlés a berzéki egyház beterjesztett toronyépítési és templomrenoválási rendkívüli adókimetését, miután az a törvényes követelményeknek minden tekintetben megfelel, jóváhagyólag megerősíti.

17. Az újcsanárosi egyház felterjeszti jóváhagyás végett az 1929. évben fedezet hiánya miatt ki nem fizetett szükségletei kiegyenlítésére szolgáló s összesen 694 P. 34 fillért kitevő rendkívüli egyházi adókimetését, melynek kivetési kulcsa a tanítói nyugdíjjárulék négyeszerese. A befizetés időpontja a f. év ősszel, amikor is az egyháztagok aratás utáni anyagi helyzetét mérlegelve újabb egyházközségi közgyűlés dönti majd el, hogy a teljes kivetési összeg befizettessék-e, vagy pedig csak annak 50%-a, mely utóbbi összeg is fedezné a legszükségesebb hátrálékokat.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályszerűen felszerelt s az egyháztagok anyagi helyzetét illetőleg a méltányosság legszélső

határáig elmenő, aránylag csekély összegű rendkívüli adókimutatást, mely ellen a törvényes határidőn belül felelkezés nem is adatott be, megerősíti.

18. A sátoraljaújhelyi ref. egyház felterjeszti jóváhagyás végett a sátoraljaújhelyi 324. sz. telekkönyvi betétben foglalt ingatlan megvételére vonatkozólag Kardos József és neje sz. Grünwald Malvin sátoraljaújhelyi lakosokkal kötött, 1928 november 11-én kelt adásvételi szerződést, a sátoraljaújhelyi ref. olvasókörrrel ezen ingatlan használatára 1928 november 16-án létrejött megállapodást s azonkívül kéri 12.000 P kölcsön felvételének engedélyezését az egyház részére. Csatolja az okiratokat kellő példányszámban, az ingatlan hiteles telekkönyvi kivonatát, az adó és értékbizonyítványt s a presbiterium és közgyűlés 1928 dec. 9-én és 1929 február 17-én hozott és a jóváhagyásra váró jogügyleteket megerősítő határozatát.

Egyházmegyei közgyűlés a sátoraljaújhelyi ref. egyház, mint vevő, másrésztől Kardos József és neje sz. Grünwald Malvin sátoraljaújhelyi lakos eladók között a sátoraljaújhelyi 324. sz. betétségi ingatlanra vonatkozólag 1928 november 11-én kötött adásvételi szerződést, továbbá a sátoraljaújhelyi ref. egyház és a ref. olvasókörrrel ezen ingatlan használatára vonatkozólag 1928 november 16-án kötött megállapodást jóváhagyja s az ingatlan megvételére 12.000 pengő kölcsön felvételéhez elvben hozzájárul. Az iratokat további eljárás végett az egyházkerülethez felterjeszteni rendeli.

19. A tolcsvai egyház jóváhagyás végett felterjeszti a közte és Fridrik Mihály és társai között Tolcsván, 1928. évi augusztus 24-én kelt, a tolcsvai 1395/2. és 1402/3. új helyrajzi számú ingatlanokra vonatkozó ere-

deti csereszerződést, ennek két másolatát, egy eredeti vázrajzot, egy drb egyháztanács jegyzőkönyvi másolatot és egy darab egyházi közgyűlési jegyzőkönyvmásolatot.

Egyházmegyei közgyűlés a bemutatott csereszerződést jóváhagyhatónak nem találta a következő okokból:

1. Az egyháztanács jegyzőkönyve tartalmilag hiányos annyiban, hogy az E. T. I. tc. 40. §-a intézkedéseinek ellenére nem igazolja azt, hogy a presbitérium összes tagjai szabályszerű időben és módon meghívtak; továbbá u. a. törvénycikk 44. §-a intézkedései ellenére nem tartalmaz adatot arra nézve, hogy az érvényes határozat hozatalához a 41. § által megkivánt számú tag a gyűlésen jelen volt-e?

2. Az egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyv tartalmilag ugyanazon hiányokat mutatja, mint az egyháztanács-i jegyzőkönyv.

3. Úgy az egyháztanács-i, mint az egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyv 1—1 másolatban terjesztendő fel.

4. A csereszerződési okiratnak olyan érvényességi hiányosságai vannak, hogy mostani alakjában a világi törvények szerint tulajdonjog szerzésre és tulajdonjog bekebelezésre nem használható, mert:

a) A Telekkönyvi Rendtartás 81. §-a rendelkezéseinek nem felel meg annyiban, hogy a cserélendő ingatlanok egyikének sem jelöli meg a telekkönyvi betétszámát és új helyrajzi számát.

b) A szerződést aláíró cserélők közül a szerződés szövege szerint Amerikában — tehát Magyarország területén kívül — lakók gyanánt feltüntetett Fridrik Ferdinánd, Mária és Rozália szerződési aláírása nem felel meg a telekkönyvi rendtartás

82. § d) pontjában előírottaknak annyiban, hogy közjegyzőileg és consulilag hitelesítve nincsenek. Ezen hitelesítések nélkül nevezettek aláírása érvénytelen.

c) Az Amerikában távollevő Fridrik Mária és Rozália aláírása ezenfelül azért is érvénytelen, mert nevezettek a szerződés szövegében csak leánynevükön vannak megnevezve, aláírásuk pedig a leánynév elhagyásával csak férjezett neveiket tartalmazza és ezek szerint lényegileg az a joghelyzet, hogy nem lehet megállapítani azt, hogy Fridrik Mária és Rozália a szerződést aláírták-e egyáltalán, vagy nem.

5. A szerződés hiányos annyiban, hogy nem tartalmaz kötelezettséget arra nézve, hogy Fridrik Mihály és társai az általuk cserébe felajánlott ingatlant tehermentesen és törvényes szavatosság mellett ruházzák át az egyházra.

6. A szerződés az eredeti példányon kívül négy másolatban mutatandó be jóváhagyás céljából, nem pedig mint a fennforgó esetben két példányban.

7. Bemutatandó a jóváhagyás iránti kérelemmel együtt a Fridrik Mihály és társai által cserébe kínált ingatlant jelenleg tartalmazó telekkönyvi betét hiteles másolata, mert enélkül az egyházmegyei közgyűlés a jóváhagyás kérdésének tárgyalásába nem bocsátkozhatik.

Mindezeknél fogva az egyházmegyei közgyűlés utasítja a kérelmező egyházat arra, hogy Fridrik Mihály és társaitól a hiteles telekkönyvi kivonatot kérje be és annak alapján szerezzen meggyőződést arról, hogy a neki cserébe adott ingatlan kinek a telekkönyvi tulajdonaként van jelenleg bekebelezve és a tényleges telekkönyvi tulajdonosokkal létesítsen egy újabb,

az imént említett hibáktól és hiányosságoktól mentes csereszerződést és azt a szükséges és előbb részletezett hiányosságoktól mentes módon jóváhagyás végett újból terjessze fel.

Figyelmezteti a közgyűlés a kérelmező egyházat arra, hogy a külföldön lakó cserélők szerződési aláírására vonatkozóan mondottak a szerződéshez tartozó vázrajzra is teljes mértékben vonatkoznak.

Végül megjegyzi a közgyűlés, hogy a csereszerződés olyan értelmű szövegezéséből, hogy a cserébe kínálók, mint Fridrik Mihály és neje Kovács Julianna örökösei vannak megnevezve, arra következtet, hogy a cserélni szándékozók a telekkönyvben tulajdonosok gyanánt még nincsenek bekebelezve.

Ha a hiteles telekkönyvi kivonat szövegéből ez a körülmény ilyen értelemben nyerne megállapítást, a kérelmező egyház újabb szerződés szerkesztése előtt hívja fel a cserélőket arra, hogy a hagyatéki eljárás törvényszerű lefolytatása mellett a saját tulajdonosi minőségüket előbb a telekkönyvbe kebeleztessék be és ennek megtörténte előtt az egyház újabb szerződést ne szerkesszen, mert az amúgy is értéktelen lenne, kivéve azt az esetet, ha a csereszerződés a hagyatéki tárgyalás jegyzőkönyvébe vétetnék fel és íródnék alá az örökösök által, amely eset itt nem következhetik be azon okból, mert a cserélők egy része az országból távol van és nem valószínű, hogy a hagyatéki tárgyalásra személyesen eljőjenek.

A közgyűlés a bemutatott csereszerződést és előbb részletezett mellékleteket a bemutató egyháznak visszaadni rendeli.

20. A pácini egyház beterjeszti az 1928., 1929. és 1930-ik évben 15 éves korban konfirmált gyermekek által létesített egyházfenntartási alapról szóló 148 P.-ös Alapító-levelet 4 példányban presbiteri és közgyűlési elfogadó határozatokkal.

Egyházmegyei közgyűlés a konfirmandusok által alapított Alapító-levelet örömmel hagyja jóvá és végleges megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

21. Olvastatott a ricsei ref. egyház presbitériumának azon kérelme, melyben Ricse egyházközségnek állandó káplántartó helyül való kijelölését s azt kéri egyházmegyénktől, hogy a kápláni és káplántartási kongrua folyósítása iránt tegyen javaslatot az illetékes főhatóságokhoz.

Kérelmét a következőkkel indokolja meg:

Ricse a cseh megszállás következtében a járási székhely lett s a 2103 lélekszámmal bíró egyházközség a házhelyek kiosztása következtében 3 egymástól távol eső község részre tagolódott. Az egyház szórványai közé tartozik a jászóvári prépostság tulajdonát képező, a mintegy 3 km.-re fekvő Budahomok és Dohányos tanya, hol mintegy 65 ref. lélek van erős katolikus befolyásnak kitéve, ezeknek gyakori látogatása, pásztorizálása, továbbá a tanyai katolikus iskolába járó gyermekek hitoktatása, konfirmációi előkészítése, továbbá az új községrészek alakulása folytán szétszórta élő többi ref. hívek lelki gondozása is segéd-lelkészi munkaerő beállítását teszi szükségessé. Ezen kívül a millénista szekta erős tevékenységet fejt ki s propagatív munkájának káros befolyása már is mutatkozik a szétszórta gyülekezet hívei között.

Végül felemlíti a presbitérium, hogy lelkésze 72 éves, kire egy népes gyülekezet adminisztratív teendőinek ellátása, 4 tanerős iskolának ellenőrzése, irányítása hárul s így egy maga képtelen elvégezni azt a sok oldalú munkát, mely szükséges ahhoz, hogy súlyu-

kat és befolyásukat minden téren megőrizve munkálják anyaszentegyházunk javát.

Egyházmegyei gyűlés ismervén a kérelemben előadott, minden tekintetben méltányolandó okok valódiságát, maga részéről is a nagy kiterjedésű, járási székhellyé lett, káros befolyásoknak kitett gyülekezet jövő fejlődésére hívei megtarthatása érdekében kívánatosnak véleményezi Ricsének állandó káplán tartó helyül való kijelölését s azért azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordul a főtiszteletű egyházkerületi gyűléshez s általa az egyetemes konventhez, hogy Ricsét az állandó káplántartási joggal felruházott egyházak közé felvenni s a káplántartási díjat és segéd-lelkészi fizetés kiegészítést az egyház részére folyósítani kegyeskedjék.

22. A tarcali egyház bejelenti, hogy az 1928 szeptember 18-án tartott egyházmegyei közgyűlés által 26-ik jegyzőkönyvi szám alatt és az egyházkerület intéző-bizottsága által 1928 november 8-án tartott ülésén 15. sz. alatt engedélyezett 14.000 pengős hosszulejártatú kölcsönt a Protestáns Országos Hitelszövetkezettől nem óhajtja felvenni, mert megjavult vagyoni helyzete miatt ilyen nagy összegű kölcsönre nincsen már szüksége és engedélyt kér arra, hogy mostani szükségletének megfelelően 5000 pengő kölcsönt vehessen fel a Tokajhegyaljai Takarékpénztár tokaji pénzüintézettől.

Az egyházmegyei közgyűlés utasítja a kérelmező tarcali egyházat arra, hogy 1—1 hiteles másolatú példányban mutassa be a tarcali egyháztanács és közgyűlés ama határozatairól szóló jegyzőkönyveit, amelyekből megállapítható az, hogy a Tarcali egyház a korábban a Protestáns Országos Hitelszövetkezettől felveendőleg

engedélyezett 14.000 P.-ős kölcsönt igénybevenni nem óhajtja és elhatározta, hogy a Tokajhegyaljai Takarékpénztártól vesz fel 5000 pengő kölcsönt.

Közölje a tarcali egyház azokat a feltételeket, amelyek között a felvenni szándékolt kölcsönnek folyósítása és visszafizetése történik.

Az egyházmegyei közgyűlés felhatalmazza az egyházmegye elnökségét arra, hogy abban az esetben, ha a kérelmező egyház a fentebbi jegyzőkönyvmásolatokat bemutatja és a kölcsön feltételeit bejelenti a kölcsön felvételét engedélyezze, ha a feltételek a tarcali egyházra nézve az 1928 szeptember 18-iki közgyűlésről felvett jegyzőkönyv 26-ik pontja szerint engedélyezett kölcsön feltételeinél nem súlyosabbak, vagy a feltételek ellen aggályok nem merülnek fel és engedélyezés esetén az iratokat további eljárás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé terjessze fel.

23. Egyházmegyei gyűlésünket meglátogatták a Sárospatakon időző dr. Beveridge Vilmos a budapesti skót misszió vezető lelkésze, továbbá dr. Cairns az aberdeeni theologia igazgatója, akiket esperesünk Forgács Gyula lelkész tolmácsolása útján üdvözölt. Dr. Beveridge magyar nyelven köszönte meg az üdvözlést s elnézést kért, hogy nyelvünket csak fogyatékosan beszéli, de a szíve, az érzése egészen magyar. Majd dr. Cairns úr szólott Forgács Gyula tolmácsolásában megemlékezve a skót s a magyar ref. egyházak között fennálló kapcsolatokról s reá mutatott azokra az okokra, melyek a skót egyházak egyesülését lehetővé és szükségessé tették.

Egyházmegyei gyűlés örömmel csatlakozott esperese által tolmácsolott üdvözléshez s meg-megújuló éljenzésben adott ki-

fejezést azok iránti megbecsülésének, akik eljöttek közénk, hogy magyar református egyházunk iránti meleg szeretetükről bizonyóságot tegyenek.

24. Az alsóberecki-i egyház jóváhagyás végett bemutatja az új temető használatára és a sírhelyárak megállapítására vonatkozó határozatát.

Az egyházmegyei közgyűlés a temető használatra és a sírhelyek árának megállapítására vonatkozó intézkedéseket jóváhagyja és felhívja az alsóberecki-i egyházat arra, hogy hozott határozatát a világi hatóságokkal való surlódások lehető kerülésével vegye foganatba.

Utasítja a közgyűlés az egyházmegye elnökségét, hogy ezen kérdésben keresse meg az Alispán úr öméltóságát, közölvén kivonatosan a kérelmező egyház határozatát és azon indokokat, amelyek a kérelmező egyházat határozatának meghozatalánál vezették és kérje fel az Alispán urat arra, hogy hasson oda, miszerint Alsóberecki politikai község az általa már tervbevett köztemetőt a lehetőség szerint egy éven belül létesítse, hogy ezáltal a surlódások egyházunk és a politikai község, illetve más felekezetűek között elkerülhető legyen.

25. A vámosújfalui lelkész felterjeszti a sárai leányegyház azon kérelmét, mely szerint a 3 ével ezelőtt lefolytatott gyűjtésből származó 5263 P 35 fillér tőkéje, — mely összeg felerészben templom építési, felerészben pedig iskola építési alap — a küszöbön álló iskolaépítés céljaira teljes egészében felhasználható legyen, illetőleg a templomépítési alap kölcsön adassék az iskola építéshez abban az esetben, ha a folyamadott iskolaépítési államsegélyt nem kapná meg a sárai leányegyház.

Egyházmegyei gyűlés a sárai leányegyház azon kérelmét, hogy a tervbevett iskolaépítés céljára templomépítési alapját kölcsön vehesse, csak abban az esetben teljesítheti, ha ezirányú felterjesztését presbiteri és közgyűlési elfogadó határozatokkal látja el. Azonban felhatalmazza elnökséget, hogy a közölt hiányok pótlása esetén a templomépítési alapnak az iskolaépítés céljára leendő kölcsön vételét engedélyezze.

26. A vajdácskai egyház beterjeszti újonnan szervezett II-ik tanítói állásának díjlevelét 4 példányban megerősítés végett.

Egyházmegyei közgyűlés a vajdácskai egyház újonnan szervezett II-ik tanítói állásának díjlevelét — miután presbiteri és közgyűlési elfogadó határozatokkal fel van szerelve — jóváhagyja és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni határozza.

27. A vajdácskai ref. egyház felterjeszti jóváhagyás végett 1930 március 21-én, illetve 1930 március 23-án hozott presbiteri és közgyűlési határozatát, melyek szerint az egyházi adó kivetését oly módon kívánja eszközölni, hogy az ne az állami egyenes adó alapján, hanem szék szerint történjék.

Egyházmegyei közgyűlés a kérelmet elutasítja az E. T. III. t.-c. 9. és 20. §-ai alapján, miután az egyházi adót az adózók által fizetett állami egyenes adó alapján kell kivetni s mert az adóalap megváltoztatása iránti kérelmet kellő megokolás kíséretében kell felterjeszteni.

28. Olvastatott és tárgyalatott a bodroghalászi 1929. évi költségvetés és lelkészi díjlevél ügyében kiküldött bizottság jelentése, javaslata, továbbá esperes úrnak felülvizsgálat s végleges megoldás végett az egyházmegyei gyűlés elé beterjesztett azon határozata, melylyel a bodroghalászi egyház 1929. és 1930. évi költségvetéseit jóváhagyja annak tudomásul vételével, hogy az 1925 aug. 2-án tartott egyházközségi közgyűlés a Tóth-féle földeket személyi pótlék, az adócsökkentési segély megfelelő részét a Kertész-féle és az új díjlevélben foglalt párbér közötti különbözet eltüntetésére adta az egyház jelenlegi lelkészének.

Egyházmegyei gyűlés a bodroghalászi egyházközség 1929. és 1930. évi költségvetéseire vonatkozó esperesi határozatot indokainál fogva jóváhagyólag tudomásul veszi, mert a kiküldött bizottság javaslatai alapján is a ma fennálló gyakorlat szerinti állapotot tartja úgy a lelkész, mint a gyülekezet belbékéje érdekében meghagyandónak. Ez a gyakorlat, mely az 1925. évi augusztus 2-án tartott egyházközségi gyűlés határozata által lett megállapítva, immár 4 éve életbe van léptetve s ezért az egyházközségi közgyűlés említett határozatát egyházmegyei gyűlés lelkész személyéhez kötötten utólag tudomásul veszi és jóváhagyja.

29. Sipos Dániel, Bakos Zoltán és Cseppely István erdőbényei egyháztagok panaszt emeltek amiatt, hogy Halmi Géza kántortanítónak az egyház évenként 40—50 P költséggel fát szállít be s évenként 6 q terményt juttat az egyház földjének bérletéből. Kérték, hogy a kántortanító díjlevelén felül ne kapjon járandóságot. Később panaszuknak eme részét visszavonták s csak annak megállapítását kérik, hogy a kifogásolt juttatást elhatározó presbiteri határozat felsőbb jóváhagyás nélkül érvénytelen.

Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy az esetleges, díjlevélen felüli juttatásról szóló presbiteri határozat felsőbb jóváhagyás nélkül érvénytelen, ezért felhívja az erdőbényei egyházat, hogy a szükséges felterjesztést eszközölje a jóváhagyás megszerzése érdekében még abban az esetben is, ha nem új díjlevélről, csupán egyszerű juttatásról van szó. Felhatalmazza elnökséget, hogy a felterjesztés felől saját hatáskörében intézkedjen.

30. A bodroghalmi egyház 1930. évi költségvetését a nt. esperes úr nem erősítette meg, mivel az adósegély nem a lelkészé, hanem az egyházé, s a lelkészi hivatal nem igazolta azt, hogy a presbitérium az adósegélyt átengedi a lelkész részére.

Egyházmegyei közgyűlés a bodroghalmi egyház költségvetését az 1930. évre megerősíti, tekintettel arra, hogy a lelkészi hivatal közben igazolta, hogy a presbitérium az adósegélyt átengedi a lelkész részére. Jövőre nézve pedig utasítja a presbitériumot, hogy az 1929. évi tavaszi egyházmegyei gyűlés 31. pontjához alkalmazkodjék.

31. Jegyzőkönyv hitelesítésére

elnökségen kívül jegyzői kar tagjai köldetnek ki.

32. Tárgysorozat kimerítettén

elnök a gyűlést berekesztette

Jelen jegyzőkönyv pontjai hitelesítették Sátoralja-újhelyben 1930 május 13-án tartott hitelesítő gyűlésen.

Kiss Ernő
esperes.

Batta János

Janka Péter

Birósági ügyek.

Az alsózempléni egyházmegye 1930 április 29-én, Sárospatakon tartott rendes bírósági ülésében hozott ítéletek kivonatos jegyzéke:

I.

Kalotaszegi András olaszliszkai tanítót az ellene emelt vád alól felmenti, felfüggesztését hatályon kívül helyezi, de egyúttal kicserélése iránt a szükséges lépéseket megteszi.

II.

Rácz Endre ondi tanító hadipótlék kiszolgáltatás iránti kérelmével elutasított.

III.

Győry Kálmán erdőhorváti lelkész és a gyülekezet között a díjlevél készpénz járandóságának fokozatos valorizálása ügyében létrejött egyezség — a díjlevél csonkíthatatlanságának hangsúlyozása mellett — lelkész személyéhez kötötten jóváhagyatott.

IV.

Kántor Mihály és Nagy Dezső cigándi kántor-tanítók külön kántori járandóságuknak a cigándi egyház által leendő fizetése iránti kérelmük elutasított.

Az egyes pontokat jegyzették:

Janka Péter: 1—3, 5—13, 21, 23, 28, 31, 32, III, VI. B.

Batta János: 4 a, 4 b, 20, 26, 30, I. B.

Szabó Andor: 15, 16, 17, 25.

Dr. Csontos József: 18, 27, 29, II. B.

Dr. Varga Lajos: 19, 22, 24.

Veres Imre: 14.

Tárgymutató.

Jelen voltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. XC. zsoltár 1 versének eléneklése, esperes imája, gondnok megnyitója, Kormányzó úr Ófőméltósága üdvözlése.
2. Alakulás.
3. Szavazatbontó bizottság jelentése, Asztalos Gyula világi tanácsbíró eskütétele.
- 4/a—b. Lelkész és tanítók beerősítése.
5. Mult ülésről elmaradtak igazolása.
6. Püspöki és egyházkerületi leiratok:
 - a) Püspök úr köszönő irata az egyházmegye üdvözlésére.
 - b) Egyházkerületi határozat az amerikai kapcsolatok ügyében.
 - c) Egyházkerületi határozat a nemzeti zászló kultuszáról.
 - d) Egyházkerületi határozat a népiskolai vezérkönyvek beszerzése ügyében.
 - e) Egyházkerületi határozat az egyházmegyei misziói előadók díjazására.
7. Egyházmegyei nyilvántartás:
 - a) Vagyontörzskönyv és vagyoneletár elkészítésére utasítás.
 - b) Báj tűzbiztosításáról jelentés.
8. Esperesi jelentés.
9. Kálvineumok segélyezése.
10. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
11. Birósági ülés idejének kitűzése.
12. Bodroghalász kölcsön ügye.

13. A világi elnöklést Dr. Kiss Sándor tanácsbíró veszi át.
14. Pénzügyi bizottság jelentése.
15. Báj rendkívüli adókivetésének jóváhagyása.
16. Berzék rendkívüli adókivetésének jóváhagyása.
17. Ujcsanáros rendkívüli adókivetésének jóváhagyása.
18. Sátoraljaujhely adás-vételi szerződésének és kölcsön ügyének jóváhagyása.
19. Tolcsva szerződése pótlás végett visszaadatik.
20. Pácini egyházfenntartási alapító-levél jóváhagyása.
21. Ricse állandó káplántartás iránti kérelme.
22. Tarcal kölcsön ügye.
23. Dr. Beveridge és dr. Cairns skót vendégek látogatása és üdvözlése.
24. Alsóberecki temető szabályzata.
25. Sára iskola építési ügye.
26. Vajdácskai II. tanítói díjlevél jóváhagyása.
27. Vajdácaska adókulcs változtatás iránti kérelme elutasíttatik.
28. Bodroghalász költségvetés és lelkészi díjlevél ügye.
29. Erdőbénye tanítói személyi járandóság ügye.
30. Bodroghalom költségvetésének jóváhagyása.
31. Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése.
32. A gyűlés berekesztése.

II. Bírósági ügyek.

- I. Kalotaszegi András olaszliszkai tanító fegyelmi ügye.
 - II. Rácz Endre ondi tanító hadipótlék ügye.
 - III. Győry Kálmán lelkész díjlevél ügye.
 - IV. Cigándi kántor-tanítók kántori járulékának ügye.
-

Betűsoros névmutató.

Alsóberecki 24.
Alsódobsza 3.
Alsószabolcs-Hajdúvidék esperese 9.
Asztalos Gyula 3.
Dr. Asztalos Kálmán 10.
Bakos Zoltán 29.
Bodroghalom 30.
Bodroghalász 12, 28.
Batta János 10.
Báj 7/b, 14₂.
Berzék 16.
Dr. Bessenyei Zénó 10.
Dr. Beveridge Vilmos 23.
Bényei József 2, 5.
Butykay István 2.
Dr. Cairns 23.
Cigánd IV. B.
Csobaj 4/a.
Cseppelyi István 29.
Csicsery Vilma 4 b.
Dr. Diószeghy Mihály 2.
Egyházak általában 6 d, 7/a.
Egyházkerület 3, 4/a, b, 6/e, 8/d, 10, 14₇, 18, 20, 21, 26.
Egyházmegyei pénztárnok 3, 5, 14.
Elnökség 6 e, 10, 12, 22, 24, 29, 31.
Esperes 2, 3, 5, 7/a, 9, 10, 14_{5, 7}, 22, 24, 28, 29, 30, 31.
Erdőbénye 29.
Erdőhorváti 4/b, III. B.
Farkas Lajos 2.
Fridrik Mihály 19.
Gaál László 5.
Gyóry Kálmán III. B.

- Halmy Géza 29.
 Halmy Miklós 2.
 Hegedűs László 10, 14₇.
 Hernádkak 4/b.
 Horváth Imre 4/b.
 Horváth János 10.
 Hubay Kálmán 10.
 Janka Péter 10.
 Jegyzői kar 31.
 Kalotaszegi András I. B.
 Kardos József és neje 18.
 Kántor Mihály IV. B.
 Kerekes Ernő 4/b.
 Dr. Kiss Ferenc 9.
 Kiss Miklós 2.
 Dr. Kiss Sándor 13.
 Kormányzó Úr Ófőméltósága
 1.
 Kun Zoltán 14₇.
 Lácza 3.
 Legyesbénye 14₂.
 Lelkészek általában 6/d, 7/a,
 9.
 Major Gyula 4/a.
 Makkoshotyka 14₂.
 Meczner Béla gondnok 10, 13.
 Muraközy István és neje 8 b.
 Nagy Dezső IV. B.
 Olaszliszka I. B.
 Ond II. B.
 Osváth József 2, 5.
 Páczin 20.
 Rácz Endre II. B.
 Dr. Révész Kálmán 6/a.
 Ricse 21.
 Ruczik Géza 4/b.
 Sajóhídvég 3.
 Sáfár István 2.
 Sára 25.
 Sátoraljaújhely 18.
 Sátoraljaújhelyi ref.
 olvasókör 18.
 Sipos Dániel 29.
 Szabó Andor 2.
 Számvevőszék 7/a.
 Szilva István 2, 5.
 Takács Béla 2.
 Taktaszada 3/b.
 Tarcal 22.
 Tállya 3.
 Tiszaluc 4 b.
 Tolcsva 19.
 Tokaj 3.
 Ujcsanáros 17.
 Vajdácska 26, 27.
 Verebélyi Barna 2.
 Verebélyi Dezső 2.
 Vissi lelkész 8/c.
 Zemplénagárd 3.